

Ceny ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy: do 1 złoty
w te... 50 gr., za
tekst... 10 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a świą-
teczne 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniejszej 1 zł.
Za zastrzeżenie miejsca
dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie

zł. 2.-

Redakcji, Ad-
resacji i Dru-
karni w Sosnowiecu,
ul. 1a
tel. 8.16.92,
cable 6.14.97
KRAKÓW
Kolekta Jaskółki
KRAKÓW
Kolekta Jaskółki
KRAKÓW
Kolekta Jaskółki

ODDZIAŁY:

KIELCE, Marsz. Focha 26 (róg Sienkiewicz) tel. 13-78; BĘDZIN, Sączewskiego Nr. 29; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 i Królowej
Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja, 5, tel. 97; CZELADZ, Bytomska 31; GRODZIEC, ul. Legionów tel. 7-19-66.

Japończycy otaczają Pekin

Gwałtowne walki toczą się na kilku terenach

PEKIN, 21. 7. Dokola Luku-Cziao toczą się gwałtowne walki. Samoloty japońskie zrzucały na to miasto, jak również na kilka innych miejscowości ulotki, wzywające ludność cywilną do ewakuacji w ciągu trzech dni, po których upływie miasta te będą bombardowane. Jak się zdaje Japończycy zdecydowani są zmusić siłą 29-tą armię do wycofania się.

W Kao-Li-Ing koncentrują się duże siły japońskie, które w dalszym ciągu okrążają Pekin.

Gdy drugie bombardowanie Wang Ping ustalo wieczorem, stwierdzono iż wiele gmachów jest zniszczonych. Chińczycy jednak w dalszym ciągu trzymają się w mieście. Most Parco Polo pod Pekinem jest częściowo zniszczony. W trzech innych punktach na południe i zachód od Pekinu gwałtowne walki trwały do godz. 10 wieczorem. Po tej godzinie słyszano tylko przerywaną strzelaninę.

Wiadomości ze źródeł chińskich kazały przypuszczać, że gen. Sung-Cze-Yuan skłonny jest przyjąć w zasadzie sformułowane 11 lipca, lecz wykonanie tych żądań natrafia na wielkie trudności. 37 dywizja chińska ewakuuje wciąż z okręgu Pekin - Wang Ping. Nacisk Japończyków wzrasta z każdą chwilą. Ultimatum, którego termin upływa dziś o północy, świadczy o ostatecznej granicy cierpliwości Japończyków.

W porcie Tien - Tsinu także oczekują...

Aresztowanie komisarza pawilonu sowieckiego w Paryżu

PARYŻ, 21. 7. W Paryżu kursują pogłoski na temat losów komisarza pawilonu sowieckiego na wystawie paryskiej Iwana Mezlauka, brata Walerego Mezlauka, komisarza ciężkiego przemysłu.

Iwan Mezlauk dzięki poparciu swe go brata otrzymał tak wysokie stanowisko w Paryżu. Przed kilku dniami Mezlauk został zawiezony w „służbach służbowych” do Moskwy. Od tego czasu wszelki ślad po nim zaginął. Jak mówią w Paryżu został on aresztowany pod zarzutem utrzymywania w pawilonie sowieckim kompromitujących fotografii i portretów.

Przygoda mieszkańca Będzina na „zielonej granicy”

CHORZÓW, 21. 7. W czasie obserwacji nocnej patrolu śledczego, zauważono, że niejaki Frochzweig Jakub z Będzina (ul. Czeladzka 5) oraz Blye Zyzla z Krzepie (pow. Wieluń) zostali przemyśleni do Niemiec przez zieloną granicę obok Poremby, z powodu jednak nadejścia patrolu niemieckiego zbiegli oni z powrotem na teren polski. Wymienieni żalili się, że zostali oszukani przez nieznanych osobników, którzy ich przemycili za 400 zł. gotówką.

W czasie dochodzeń ustalono, że Frochzweig i Blycowa przemyśleni zostali przez Wieczorka Franciszka z Nowej Wsi i Zarembę Jana z Bielszowic, zaś szajkę przemytniczą zorganizował niejaki Panie Adolf z Bielszowic.

ją nadejścia 30 okrętów z wojskiem japońskim, a do południowej części prowincji Hebei przybywają nadal posiłki rządu nankińskiego.

Złagodzenie konfliktu

TOKIO, 21. 7. Naprężona sytuacja w Chinach północnych, która po wczorajszej walce artyleryjskiej zdawała

się grozić wybuchem wielkiej bitwy uległa dziś lekkiemu złagodzeniu.

O godz. 11-ej (czas miejscowy) w Pekinie zawarto między sztabami wojsk chińskich i japońskich porozumienie. 37 dyw. chińska pod dowództwem gen. Fengszlama została wycofana z Lukucziao i Papiaszanu i zastąpiona przez korpus „ochrony pokoju” pod dowództwem gen. Sziehjuszana.

Ewakuacja 37 dywizji rozpoczęła się we wczesnych godzinach rannych i ma być zakończona w południe. Ewakuację kontroluje mieszana komisja japońsko-chińska.

Mimo porozumienia sztabów japońskie koła polityczne nie kryją swych obaw, że zbliżanie się wojsk rządu nankińskiego do prowincji Hebei stwarza niebezpieczeństwo dalszych powikłań.

Daleko naprzód posunęło się śledztwo

w sprawie zamachu na plk. Koca

WARSZAWA, 21. 7. Agencja „Iskra” opublikowała wczoraj wieczorem komunikat, dorozumiany, że śledztwo w sprawie zamachu na plk. Koca toczy się nadal w granicach Warszawy i Śwdrów Małych. Śledztwo zmierzają w kierunku ustalenia opartych na

brzmieniu art. 216 § 1 kk. mówiącym o sprowadzaniu niebezpieczeństwa powszechnego dla życia lub zdrowia ludzkiego albo w znacznych rozmiarach dla mienia przez użycie materiałów wybuchowych łatwopalnych lub gazów.

Oburzone do głębi społeczeństwo z niecierpliwością czeka na opublikowanie wyników śledztwa, na ujawnienie nie wstrząsającej prawdy.

W tej chwili jest to jednak niemożliwe. Śledztwo prowadzone w szerokim zakresie zdobywa coraz to nowy materiał, ustala coraz to nowe fakty i dopiero po powiązaniu wszystkich ogniw dochodzenia, szczegółów zamachu podane będą do publicznej wiadomości. Moment ten wydaje się być już bliski.

Szczegóły dotyczące samej osoby zamachowca, jego nazwisko, miejsce zamieszkania, są już znane. Ustalono, że stało również środowisko, w którym się obracał, środowisko, gdzie powstał potworny plan skrytobójczy, którego zamachowiec miał być wykonawcą.

To właśnie środowisko jest obecnie przedmiotem śledztwa. Jak donosi prasa warszawska, niemal wszystkie oficerowie stołecznego i wojewódzkiego urzędu śledczego biorą udział w niezwykle energicznych dochodzeniach obejmujących nie tylko Warszawę, ale i prowincję.

W dniu wczorajszym przeprowadzono w następstwie których dokonano szeregu bardzo sensacyjnych aresztowań. Aresztowania te rzuciły nowe światło na znane już ogniwa niedoskiej odiającej zbrodni.

Najistotniejsze w chwili obecnej pytanie: Czy zamachowiec działał na własną rękę, czy też miał współników, czy zbrodni chciał dokonać z czyjejś inspiracji — już niedługo zostanie wyjaśnione publicznie.

Po ustaleniu tych danych, wydany zostanie oficjalny komunikat, który poda wszystkie bezpośrednie i pośrednie szczegóły zamachu. Na razie ze względu na dobro śledztwa, nawet znane już konkretne dane nie mogą być podane do wiadomości publicznej.

Likwidacja strajku

W FIRMIE STANDARD-NOBEL.

WARSZAWA, 21. 7. Strajk pracowników firmy Standard Nobel zostało w dniu dzisiejszym zlikwidowane, po podpisaniu odpowiedniej umowy pomiędzy przedstawicielami pracowników i dyrekcją firmy.

W dniu jutrzejszym pracownicy tak w Warszawie, jak i na prowincji mają przystąpić do pracy.

Z jakiego środowiska

pochoził zamachowiec?

Wczorajszy „Dobry Wieczór” pod wymownym tytułem „Odzywają się nożyce...” Gdzie szukać sprawców brodniczego zamachu? przyłącza fragmenty artykułów „Wieczoru Warszawskiego” i cenerowskiego „ABC”. Ten ostatni dziennik omawiając zamach na plk. Koca pisze:

„Młode pokolenie narodowe polskie — niezależne od innych czynników, nie miało powodu do kierowania najostrejszego ataku przeciw plk. Kocowi. A zresztą młode pokolenie narodo- we takich metod nie stosuje, takie metody uważa za szkodliwe, prosto dlatego, że jest katolickie”

Ale w końcu dodaje:

„Może zawsze wchodzić w grę przy padek. Może kilku fanatyków nie rozumiących dobrze, o co dziś idzie w Polsce gra, podjęło próbę zamachu na własną rękę, ale sądzimy, że w tym wypadku mamy do czynienia z robotą bardziej przemysłową...”

Artykuł „ABC” — „Dobry Wieczór” zaopatruje następującym komentarzem:

„W tych słowach jest już właściwie cały obraz i cały nawet mechanizm zbrodni. Brzmiały one niedługo jak wyznanie i obrona zarazem”.

Krwawy spór sąsiedzki

Jedna osoba zabita, 8 ciężko rannych

WŁOCŁAWEK, 21. 7. — Wczoraj w południe do mieszkania Franciszka Getrohema na przedmieściu Grzybno wtargnęli uzbrojeni w ształy i żelazne łomy sąsiad Getrohema Jan Pomorski oraz bracia Władysław i Józef Czekalscy.

Napastnicy pobili Getrohema, jego żonę i dwoje dzieci do utraty przytomności i zdemolowali mieszkanie.

Następnie awanturnicy wypadli na dwór i pobili przed domem przechodzącego jakiegoś chłopca, po czym wtargnęli do sklepu Wawrzyńca Soli.

Tu awanturnicy poranili Solę, jego żonę i zniszczyli urządzenie mieszkania, powybijali szyby i usiłowali wznieść pożar, który jednak ugasił sąsiedzi.

Kierowani przez Pomorskiego awanturnicy wtargnęli z kolei do mieszkania Michała Sabaty, gdzie również rozpoczęli dzieło zniszczenia. Sabata kilkakrotnie ranny nożem w piersi zabrakował się w kuchni, a kiedy napastnicy wyważyli drzwi porwał siekierę i zadał nią Pomorskiemu ciosy w głowę i kark, raniąc go śmiertelnie.

Widząc upadającego przywódcę, bracia Czekalscy wybiegli na ulicę, stoczyli walkę z gromadzącym się pod domem tłumem i ukryli się w mieszkaniu przy ul. Grzybnej 6, należącym do 80-letniej Katarzyny Goldynowej.

Przerażona staruszka wszczęła alarm. Czekalscy powalili ją na ziemię skrzepowali i zakneblowali, po czym za barykadowali szafami drzwi i okna. Goldynowa zdołała się uwolnić z więzów i zaczęła na nowo krzyżeć.

Wówczas Józef Czekalski porwał leżący koło szafy żelazny drąg i uderzył staruszkę kilkakrotnie w twarz, miażdżąc jej czaszkę.

Po dokonaniu zbrodni Czekalscy wypadli na ulicę, zostali jednak zatrzymani przez tłum i ciężko pobici. Z rąk tłumy uwolniła Czekalskich policja. Goldynowa przed udzieleniem pomocy lekarskiej zmarła. Pomorski został umieszczony w miejscowym szpitalu powiatowym, stan jego jest jednak beznadziejny.

Jak stwierdzono przyczyną krwawej masakry był zadawniony spór, jaki Pomorski prowadził z sąsiadami.

Z KRAJU

Krwawy pościg ZA BANDA CYGANÓW

Do zagrody wiejskiej pod Zwoieniem wtargnęli ubiegłej nocy zamaskowani cyganie, którzy dokonali napadu rabunkowego.

Po ucieczce rabusiów poszkodowany wieśniak wszczął alarm.

Za bandytami rozpoczęto pościg w którym wzięła udział policja oraz liczni chłopcy.

Uciekającą bandę cyganów dopędzono wreszcie w okolicznych lasach.

Cyganie nie usłuchali wezwania „stój”, lecz na widok pogoni poczęli się gęsto ostrzeliwać z rewolwerów.

Policja była zmuszona do użycia broni palnej.

Wywiązała się wzajemna wymiana strzałów, podczas której jeden z cyganów został zabity na miejscu, zaś kilku raniono.

Jednego ciężko ranionego cygana, nazwiskiem Adolf Mroczek przywieziono do szpitala św. Kazimierza, gdzie przebywa na kuracji.

Zuchwałych rabusiów aresztowano.

Zastrzelił narzeczoną I SAM POPEŁNIŁ SAMOBOJSTWO.

W kolonii Gabriela mieszkał górnik Stonawski z dwiema córkami. Do 17-letniej Anieli zalecał się 24-letni górnik szybu głębokiego w Morawskiej Ostrawie. Rudolf Kubala z Kawiny. Przybył on do mieszkania Stonawskiego i poprosił matkę o rozmowę z dziewczyną. Nie przeczuwając niczego złego, matka wywołała córkę. Kubala podczas rozmowy strzelił do dziewczyny dwukrotnie, po czym celnym wystrzałem w głowę pozbawił się życia. Mimo natychmiastowej pomocy, nie udało się Stonawskiego uratować.

Zajścia antyżydowskie POD ŁODZIĄ

W miejscowości Tęczyłów pod Łodzią doszło do wystąpień antyżydowskich. Mia nowie w piwiarni Liebeskinda pili dwóch dorożkarzy żydowskich.

Jeden z nich wychodząc z szynku, na depnął na nóżkę 4-letniego dziecka, synka Stanisława Michalaka.

Michalak stanął w obronie dziecka. Wywiązała się bójka, przy czym Michalak zaatakował dorożkarze żydowskie. Poranili oni Michalaka oraz 7 chrześcijan którzy stanęli w jego obronie.

Na wiadomość o ataku dorożkarzy żydowskich na chrześcijan, z okolicznych wsi ruszyły tłumy wieśniaków, uzbrojonych w willy, kosy i kłonicie. Silne patrole policyjne zlikwidowały zajścia.

Dorożkarzy żydowskich A. Zlera, Berge i Liebeskinda aresztowano.

—ooo—

Kto wygrał na loterii?

Onegdaj, w pierwszym dniu ciągnięcia drugiej klasy 39 loterii państwowej, w trzecim i czwartym ciągnięciu padły główne wygrane:

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 174524.

5.000 zł. 103362 178129.

2.000 zł. 25596 69447.

1.000 zł. 62118 36027 74555 166913.

500 zł. 28202 45577 92324 95283 98112 137546 177961 178924.

400 zł. 1758 42770 46175 49127 146583 169832.

250 zł. 21602 35140 63142 76544 80352 509 85246 116673 163427 178676.

200 zł. 2512 9059 10920 14930 20775 24809 39204 43469 735936 140692 747151 155163 177469 185249 193227.

We wczorajszym pierwszym i drugim ciągnięciu główne wygrane padły na numery:

Zł. 10.000 na nr. 51880.

Zł. 5000 na nr. 21671.

Zł. 2.000 na nr. 59392

Zł. 1000 na nr-y: 102059 180706 148955.

Po 500 zł. na nr-y: 34032 43103 68490 94363 135230 163391.

Po 400 zł. na nr-y: 108287 116959 162613

Po 250 zł. na nr-y: 5531 9380 12370 26618 51202 61593 86221 100238 103286 112590 199382 127458 131974 139480 170681 171899.

Bohaterski generał uratował życie wicemin. Bobkowskiego i mjr. Wojciechowskiego

W niedzielę w czasie sztormu na morzu liczni kąpielowicze na plaży w Juracie z niepokojem siedzieli samotną łódź, oddalającą się coraz bardziej od brzegu.

W pewnej chwili z podmuchem wiatru doszedł do brzegu głośny krzyk, po czym ujrano szamotanie się koło łodzi i ktoś przez lornetkę zauważył, że łódź przewrócona została falą.

Na brzegu powstało zamieszanie.

Natychmiast z przystani wyruszyła szalupa ratunkowa. Ale już w kilku metrach od brzegu mocne uderzenie fali przewróciło ją i ratownicy wpływ powrócili na brzeg.

Tymczasem na plaży robiło się coraz większe zbiegowisko. Złożyło się tak, że na brzegu znalazło się siedmiu generałów.

Ktoś nagle krzyknął: „gdzie jest generał Thommee, to prze-

cież najlepszy pływak?”

W tej właśnie chwili zjawił się na plaży Dowódca Korpusu Pomorskiego generał Thommee.

Ujrawszy rozpaczliwe tuchy dwóch ludzi obok przewróconej łodzi w otległości około 500 metrów od brzegu generał Thommee rzucił się do wody i mimo wysokiej fali dotarł do miejsca wypadku.

Bezwładnie rzucona przez falę, przewrócona dnem do góry płynęła duża łódź. Po obydwu jej stronach kureczowo trzymając się za kil ostatnim wysiłkiem walczyło z falami dwóch panów.

Generał Thommee podpłynął do łodzi. Widząc, że tonący osłabł do tego stopnia, że już nie będą mogli utrzymać się na powierzchni, podpłynął kolejno do jednego i drugiego i przymocował ich kostiumami kąpielowymi do łodzi.

Niebezpieczeństwo było tym większe, że w razie załabnięcia jednego z nich i utraty równowagi zginąłby niechybnie i drugi, na skutek przewrócenia się łodzi.

Uchwyciwszy jedną ręką łódź i ciągnąc ją ku brzegowi generał popłynął z powrotem.

Ale fala była tak mocna, łódź tak mocno uderzała generała, że zdecydował pozostawić ją na chwilę i dopłynąć do brzegu po pasy ratunkowe.

W parę minutach był już na brzegu i zabrawszy korki i pasy ratunkowe popłynął z powrotem. Przeciwnie jednemu pas drugiemu korki generał znowu popłynął do brzegu zostawiając łódź i ciągnąc obydwoch panów, którzy na w pół przytomni kureczowo trzymając się przyczepów ratowniczych płynęli ku brzegowi.

Z brzegu na spotkanie wyszedł ła-

cuch kąpielowiczów, trzymających się za ręce.

Generał Thommee, tracący siły, wołał: „Podajcie rękę!”

W tej chwili dosięgnął go łańcuch i generał dociągnął do niego obydwoje ofiary sztormu.

Na brzegu zebrał się tłum. Do generała zbliżyło się kilka pań z panią generałową Norwid - Neugebauerową na czele, które winały mu bohaterskiego wyczynu. Tymczasem zaczęto cucić obydwoch uratowanych panów. Jeden trzymał się lepiej, drugi wskutek natłokania się wody i ran odniesionych przez ostrą łódź był w stanie na w pół zemdlonym.

Wówczas dopiero powiedziano generałowi Thommee, że uratował wiceministra komunikacji a zięcia Pana Prezydenta R. P. plk. Bobkowskiego i majora dypl. Wojciechowskiego.

Wzruszająca była chwila, gdy ocknąwszy się po zabiegach lekarskich zbliżył się do generała Thommee mjr. dypl. Wojciechowski i prosto po żołniersku podziękował:

„Panie generale, moje dzieci nie mają matki, dzięki panu generałowi pozostał im przynajmniej ojciec”.

Ale generał Thommee jest zapalonym wioślarem. Martwiło go, że na pełnym morzu pozostał wioślarz. Odpoczął chwilę i znowu popłynął na morze. Po chwili powrócił z wiosłami; po czym odjechał do Cetniewa, gdzie spędza swój urlop.

Gdyby nie jeden ze świadków bohaterskiego wyczynu generała Thommee nikt nie dowiedziałby się o tym, gdyż generał nie wspominał o tym nikomu.

14.805 bezrobotnych znalazło zatrudnienie przy robotach publicznych w woj. kieleckim

W woj. kieleckim na robotach finansowanych przez Fundusz Pracy, zatrudnionych jest obecnie 10.465 robotników.

Z liczby tej 5.125 robotników zatrudnionych zostało przy porządkowaniu i przebudowie miast i miasteczek woj. kieleckiego, które w szybkim tempie europeizują się przez rozszerzenie i budowę sieci wodociągowej - kanały zacyjnej, budynków użyteczności publicznej, ulic, chodników itp. Następnie 3.150 robotników pracuje na drogach bitych, 1.100 przy robotach melioracyjnych, 570 przy robotach kolejowych i 520 robotników przy robotach związanych z usprawnieniem sieci dróg wodnych.

Dla utrzymania dotychczasowego stanu zatrudnienia wojewódzkie Biu-

ro Funduszu Pracy rozdzieliło obecnie pomiędzy poszczególne miasta woj. kieleckiego nowe kredyty w sumie 2 miliony 400 tysięcy złotych, które przeznaczone zostały na okres 3 miesięcy, a mianowicie sierpień, wrzesień i październik rb.

Z przyznanych kredytów 80 tys. zł. przeznaczono wyłącznie na odbudowę dróg zniszczonych przez ostatnią powódź w pow. pińczowskim, oraz częściowo miechowskim i olkuskim.

Niezależnie od kredytów Funduszu Pracy prowadzone są na terenie woj. kieleckiego inne roboty publiczne, na których pracuje 4.340 robotników. Ogółem więc na wszystkich robotach publicznych w woj. kieleckim zatrudnionych zostało w roku bież. 14.805 robotników.

B. dyr. teatru w Sosnowcu H. Czarnecki skazany na rok więzienia

W Sądzie Okręgowym w Warszawie toczył się proces kierownika zarządu dla starców im. św. Heleny na Pradze, Henryka Karola Czarneckiego. Czarnecki był długoletnim administratorem instytucji poza tym posiadał się za właściciela domu, w którym mieści się przytułek. Przed kilkoma miesiącami Czarnecki zapoznał się z niejakim Gostowskim, który poszukiwał pracy.

Czarnecki oświadczył Gostowskiemu, iż da mu posadę dozorcę domu za złożoną kaucję w wys. 2.000 zł.

Gostowski kaucję złożył, pracy jednak nie otrzymał. Mimo kilkakrotnych domagań się zwrotu kaucji Czarnecki odmówił oddania pieniędzy. Gostowski wniósł wtedy skargę do prokuratora.

W czasie dochodzenia policyjnego napłynęło jeszcze kilkanaście skarg od różnych osób, w podobny sposób oszukiwanych przez Czarneckiego, który

obiecując wyrobienie posad woźnych, górników i dozorców, pobierając kaucję w wysokości od 1500 do 3.000 zł.

Sledztwo ujawniło, że Czarnecki mu pomagała „banda” naganiaczy, skierowujących do niego kandydatów na posady.

Czarnecki tłumaczył się, że padł ofiarą intryg ze strony swoich wrogów osobistych.

Pobierane kaucje miał zamiar zwrócić ratami, w niektórych wypadkach byłby zaś dotrzymał swoich zobowiązań i wyrobił obiecane posady.

Na rozprawie zeznawało kilkadziesiąt świadków oskarżenia i odwoływanych, z których zeznań wynika, iż Czarnecki dopuścił się imputowanych przestępstw.

Po przerwie i zeznaniach dalszych świadków Sąd skazał Czarneckiego na rok więzienia, wliczając w to odsiedziały areszt, z zawieszeniem na lat 5

W kilku wierszach

WIEŹNIOWIE POLITYCZNI W NIEM CZECH BUDUJĄ KOSZARY.

W okolicy Friedrichshafen buduje się duży kompleks nowych budynków koszarowych. Przy budowie zatrudnieni są więźniowie polityczni z aresztów oraz obozów koncentracyjnych, którzy pracują izolowani od reszty robotników pod surową strażą, nie pobierając żadnego wynagrodzenia.

BUDOWA NOWYCH PANCERNIKÓW WŁOSKICH.

Włoskie stocznie przyspieszyły budowę 2 nowych 3500-tonowych pancerników, tak, że już w dniu 21 lipca zostaną spuszczony na wodę w Tryeście „Vittorio Veneto”. Równocześnie kończy się

Po 200 zł. na nr-y: 499 13823 15840 46782 55633 59090 61332 74334 83637 89316 101751 105001 108486 110522 114848 115361 116697 119526 147686 148240 150509 154949 157719 167093 169013.

budowę bliźniaczego pancernika „Littorio”. Budowa „Vittorio Veneto” nastąpiła w rekordowym czasie 19 miesięcy. Obydwa pancerniki będą posiadać najsilniejsze uzbrojenie marynarki włoskiej.

ŻYDOM NIE WOLNO UDZIELAĆ POMOCY PRAWNEJ.

Konrad Basch, znany adwokat w Hamburgu, został skazany na trzy lata więzienia, ponieważ wśród swoich klientów, jako socjalista od spraw podatkowych oraz dewizowych, posiadał żydów. Sąd umotywował wyrok tym, że dr. Basch, udzielając pomocy żydom i występując w ich obronie dopuścił się „moralnej zdrady krajowej”.

ORGAN ORGANIZACJI WIEJSKIEJ O. Z. N.

Jak się dowiaduje Polska Agencja Agrarna, organ organizacji wiejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego ukaże się w dniu 1 sierpnia br. Tytuł „Wieś Polska” nie jest jeszcze przesądzony.

CIEKAWA WYSTAWA W BIBLIOTECIE POLSKIEJ W PARYŻU.

W zasłużonej Bibliotece Polskiej w Paryżu została otwarta niezwykle interesująca wystawa pod nazwą: „Fryderyk Szopen, George Sand i ich przyjaciele”.

Zdjęcie pierwsze przedstawia nie-

znany portret Fryderyka Szopena, a mieszczony na wymierzonej wystawie. Zdjęcie drugie przedstawia malow-

nico położony gmach Biblioteki Polskiej w Paryżu, według drzeworytu Konstantego Brandla.

Nadużycia w Izbie skarbowej WE LWOWIE.

Wielkie wrażenie wywołała wiadomość o wykryciu malwersacji w Izbie Skarbowej we Lwowie. W wyniku przeprowadzonej rewizji został aresztowany referent działu emerytalnego Kazimierz Kosiński i oddany do dyspozycji sądu. Śledztwo, które zawieszono nad nim areszt, nie jest jeszcze zakończone. Jak się okazuje, Kosiński, mając wielkie długi, płacił je pieniędzmi z Izby Skarbowej. Straty, na jakie naraził Kosiński Izbę Skarbową, wynoszą przypuszczalnie ponad 10 tysięcy zł.

Handel kobietami NA LITWIE.

Ag. „Echo”. Z Kłona donoszą o wykryciu zorganizowanej szajki handlarzy żywym towarem. Szajka ta „pracowała” na terenie Litwy, Łotwy i Estonii, utrzymując bezpośrednią komunikację z Ameryką Południową własnymi statkami. W chwili zdemaskowania bandy znajdowało się na składzie w zakonspirowanym lokalu w szawłach kilkanaście dziewcząt, m. in. trzy uczennice gimnazjum litewskiego w Kirpiskach.

Przed burzą na Dalekim Wschodzie

Tortury świetlne — Rozruchy we Władywostoku

Ostatnio władze sowieckie coraz więcej wzmacniają nadzór nad japońskimi placówkami dyplomatycznymi na Dalekim Wschodzie, czyniąc ich normalne funkcjonowanie niemożliwym. Zwłaszcza daje się to zaobserwować w Błagowieszczeńsku, położonym najbliżej miejsca ostatnich zajść nad Amurem.

Władze sowieckie aresztowały w Błagowieszczeńsku urzędnika konsulatu Mandżukuo i mimo protestów, dotychczas go nie zwolniły. Ponadto

władze sowieckie ustawiły ostatnio naokoło konsulatu japońskiego i mandżurskiego w Błagowieszczeńsku dwie siatki 6-metrowych słupów z latarniami elektrycznymi po 1000 świec, wobec czego podwórza i mieszkania w gmachach konsulatów oświetlone są w nocy jak w biały dzień. Prasa tokijska pisze o tym, jako o nowej „torturze świetlnej”. Konsulaty są ponadto otoczone stale kordonem ochrony GPU.

Ajencja „Kokutsu” donosi: Mia rodajne sfery tokijskie otrzymały wiadomości o poważnych rozruchach we Władywostoku. Po szeregu przeprowadzonych ostatnio aresztowań w mieście wytworzyła się napięta atmosfera.

W rezultacie doszło w dwóch wypadkach do starć między czerwonoarmiejcami, należącymi do armii dalekiego wschodniej a urzędnikami GPU. W pierwszym starciu zginęło 13 żołnierzy, a w drugim 31.

Urzednicy portowi dokonującej inspekcji okrętów zawijających do Władywostoku przestali pełnić normalnie swe funkcje, wobec czego cała żegluga ustala. Obecnie ruch towarowo-pasażerski na bardzo ważnej linii Władywostok—Szanghaj jest obsługiwany tylko przez dwa okręty sowieckie „Pejpin” i „Lenin” z załogą skompletowaną wyłącznie z komunistów.

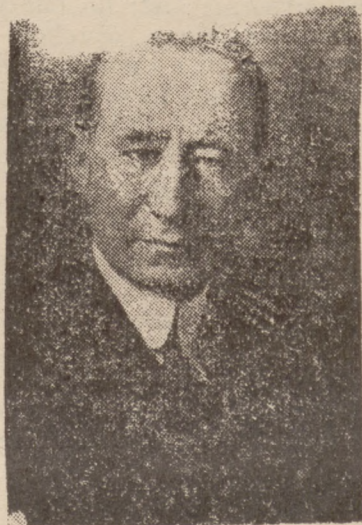
Z NOTATNIKA

Kandydat na króla

W prasie zagranicznej rozszalała się pogłoska, że general Franco zamierza po zwycięstwie armii narodowej osadzić na tronie Hiszpanii syna Alfonsa XIII — bawiącego w Ameryce krakiego Cavadonga. Hr. Cavadonga dotychczas znany jest tylko z tego, że sprawiał rodzicom kłopoty raz małżeństwem, raz znowu rozwodem. Nie jest on dostatecznie sugestywną postacią, aby pociągnąć za sobą masę. Nie brał udziału w wojnie domowej, a więc nie ma za sobą tak potrzebnej dziś przywódcy mas aureoli bohaterstwa i poświęcenia.

Sam fakt, że jest Burbonem nie załatwia potrzebnych kwalifikacji na króla. To jest też dowód pewnej lekkomyślności gen. Franca.

Jeżeli chodzi o króla Alfonsa — zupełnie przegapił on wszystkie sposobności do powrotu. Spokojne i wygodne życie w Londynie odsunęło go od narodu, wykopało przepad między nim a Hiszpanią. Dziś ani on ani jego syn nie reprezentują już nowej odnawiającej się na gruzach starej — Hiszpanii narodowej.

ZGON SŁYNNEGO WYNAŁAZCY MARCONIEGO

Jak pisaliśmy zmarł na atak serca wyślynnny uczonej i wynalazca Guglielmo Marconi, urodzony w 1874 roku w Bolonii.

Wynalazki Marconiego, które dla kultury świata stały się prawdziwym dobrodziejstwem, rozślawiły imię Marconiego i przekazały je nieśmiertelności. W ostatnich latach swego życia Marconi był członkiem senatu rzymskiego, przewodniczącym królewskiej akademii włoskiej, przewodniczącym narodowej rady poszukiwań i profesorem uniwersytetu w Rzymie. Na zdjęciu naszym podobizna Marconiego.

Jak i co piszą o nas zagranicą

„Warszawa leży wśród gęstych puszczy”

Zana jest ogólnie rzeczą, że Francuzi nie bardzo orientują się w geografii, ale okazuje się, że i Anglicy choć podróżnicy znakomici, nie zawsze wiedzą, czym jest Polska.

Co prawda koronacja króla cygańskiego w Warszawie była maskaradą dość kompromitującą, nie znaczy to jednak, by w taki oto, jak poniżej, sposób malować i same uroczystości i kraj, gdzie się te cygańskie koronacje odbywają.

Czytamy więc w prasie angielskiej.

„Został ukoronowany na króla cyganów przez głowę kościoła prawosławnego 52-letni J. Kwiek przed audytorium złożonym z małżonki polskiego premiera, wysokich

urzędników państwowych, ambasadorów i tysięcy osób przybyłych do Warszawy... Po złożeniu przysięgi dano 21-krotną salwę. Ceremonia zakończyła się modłami, śpiewem muzyką i... morderstwami. W dwie godziny po koronacji wybuchła wściekła walka między rywalizującymi plemionami. Zabito dziesięć osób i raniono dwadzieścia mimo wysiłków 50 konnych policjantów przybyłych na miejsce...”

Inne pismo:

„ukoronowany został w Warszawie Mateusz Kwiek, kotlarz z zawodu, ubrany w dość czysty frak, w białym krawacie i cylindrze. Oznaki jego władzy składały się z blaszanej korony, pozłacanej buławy (która stanie się zapewne „kijem na królowę”), złotego łań-

cucha i zegarka...”

A oto jeszcze trzeci wypadek:

„... Po nocy spędzonej na straszliwej walce w gęstych puszcach otaczających Warszawę, 30.000 cyganów rozbilo swe namioty na stadionie Wojskowym... celem wyboru nowego „króla”. Sześć osób zostało zabitych i 30 rannych, gdy błyskawicznie i z zasadzki pluły śmiercią rewolwery podczas nocej walki o koronę... Po wyborze króla odbyły się wielkie uroczystości, które trwały pięć dni...”

Nie chodzi o przebrzmiałą już sprawę cygańskiej koronacji, lecz o coś znacznie poważniejszego. Chodzi o to mianowicie, że wszystkie te brednie o puszcach, otaczających Warszawę, pisane są w samej Warszawie przez korespon-

dentów pism angielskich.

Jest to więc wyraźna zła wola z ich strony, zła wola, która aż nadto często przejawia się w sprawach poważniejszych, niż cygańska koronacja.

Ogromne wysiłki, jakich dokonuje nasza propaganda zagraniczna, aby przekonać zagranicę, że w Warszawie białe niedźwiedzie nie spacerują po ulicach, oraz że je innym zajęciem Polaków nie jest picie od rana do wieczora „wódki”, nie mogą dać rezultatów, jeżeli korespondenci pism zagranicznych systematycznie piszą o Polsce takim tonem, jakby to była afrykańska kolonia.

Taka propaganda (a raczej kontrpropaganda) nie może dłużej trwać

Pałac Polskiego Radia w Katowicach

Wspaniałe techniczne urządzenia

Przy ul. Juliusza Ligonia w Katowicach jest już na wykończeniu nowa siedziba Polskiego Radia.

Szczegółowy opis tego gmachu znajdujemy w jednym z pism śląskich:

Nowy ten gmach można bez przesady nazwać po prostu pałacem. Wybudowany on jest według najnowocześniejszych wymagań współczesnej nam radiofonii. Poświęcenie tego „królestwa radia” nastąpi najprawdopodobniej z początkiem jesieni br.

Oto krótki opis tej imponującej budowli.

Kamienica ta jest narożnym domem dwupiętrowym. W suterrenach znalazły pomieszczenie aparatury ogrzewania centralnego oraz urządzenia powietrzne. Pozatem znajdują się tam archiwum, biblioteka, przechowalnia, składy, kantyna oraz specjalna komora doświadczalna. Na parterze rozsiadło się duże studio — wybudowane w ostatnim krzyku w tej dziedzinie, wielki hol, poczekalnia oraz kilka biur.

Na I piętrze mieszczą się amplifikatornia, miksernia, studia odczytowe, spikeynie oraz biura dyrekcji. Na drugim — wreszcie — piętrze administracja wraz z niektórymi urządzeniami mi technicznymi. Taki jest rozkład nowej siedziby P. R. w Katowicach.

A teraz bardziej szczegółowy opis tego wszystkiego.

Ogrzewanie centralne jest nie parowe, lecz wodne. Zainstalowane ono zostało do tych wszystkich ubikacji, które zaopatrzone są w okna i przez to możliwe do przewietrzania. W tych natomiast pokojach, które ze względów technicznych pozbawione są okien, zainstalowano

urządzenie klimatyzacyjne systemu Cariera.

Polega ono na tym, że odpowiednia aparatura wchłania czyste powietrze z zewnątrz, filtruje je — usuwając wszelki kurz i — bakterie, a następnie według potrzeby albo ogrzewa w lecie albo też ochładza w zimie i rozprowadza po danych pokojach. Powietrze zaś zużyte wyciągane zostaje przez specjalne wentyle znajdujące się w tychże ubikacjach.

Cale to skomplikowane a bardzo pożyteczne urządzenie potrzebne jest — w pierwszym rzędzie do przewietrzania wszystkich studiów tak w świeże powietrze jak i w ciepło zimą, w chłód zaś latem. studia bowiem nie posiadają zupełnie nie tylko okien, ale nawet żadnego kontaktu ze światem zewnętrznym. — poza szczerlinie zamykanymi drzwiami w bardzo ograniczonej ilości (w stosunku do przestrzeni, jaką zajmuje na przykład duże studio, którego szczegółowy opis znajdzie się poniżej).

U samego wejścia jest garderoba oraz portiernia, a tuż za nimi duży, wygodny hol wraz z poczekalnią, z której wchodzi się do wielkiego studia.

Duże studio zbudowane zostało według wzorów niemiecko-francuskich. Ma ono kształt trapezu a nie prostokąta (podłoga i sufit). Na długość podzielone jest na dwie części. W pierwszej — przy najkrótszym boku — znajduje się podium, na którym zajmują miejsca wykonawcy (chór względnie orkiestra lub aktorzy przy słuchowiskach).

Pozostała część — wyłożona hebanową kostką służy do ustawienia na niej mikrofonów w miejscu najbardziej akustycznie temu odpowiadającym.

Ściany wielkiego studia nie są z marmuru ale ze specjalnej drewnianoteksturowej masy, zwanej insulitem. Jest to materiał wybitnie echochłonny.

U sufitu widnieją piramidalne rzeźby — podobne do głośników, ustawianych podczas rozmaitych uroczystości na ulicach i placach Katowic, odwrócone kielichem w dół. Są to tak zwane anemostaty, którymi wędruje świeże i ożywcze powietrze z urządzenia klimatyzacyjnego — w dodatku ciepłe lub zimne w zależności od pory roku.

Narodowy hymn niemiecki na stacji w Strzemieszycach

Katowicka „Polska Zachodnia” otrzymała następujące uwagi od jednego ze swych czytelników:

„Pasażerowie jadący pociągiem osobowym w dniu 16 bm. około godz. 19 w czasie postoju pociągu w Strzemieszycach, przyjmowani byli niemieckim hymnem narodowym „Deutschland über alles” oraz „Horst Wessel Liedem”, rozlegającym się z głośnika jednego z mieszkań stacyjnych — najprawdopodobniej posiadanego przez kogoś z personelu kolejowego, tam zamieszkującego.

Wobec tego, iż stacja koł Strzemieszycy położona jest w Polsce, pasażerowie pociągów, no i niewątpliwie szerzy ogół społeczeństwa polskiego, chętnie usłyszeli, zamiast powyższych — polski hymn narodowy, wgl. inną pieśń, których chyba w polskim programie radiowym chyba nie brak.

Tuż przy podłodze dookoła studia znalazł się nie trudno zamaskowane okno wentylatorów ssących zużyte już powietrze.

Jeżeli do tego dodamy odpowiednio wyposażone biura,

które przecie mimo wszystko warunkują należyte funkcjonowanie całej maszyny radiowej, specjalne pomieszczenia na tak zwane płytoteki, laboratoria doświadczalne itp. — to uświadomić sobie możemy, że praca na tym nowym miejscu specjalnie dostosowanym do celu odbywać się będzie nieo inaczej niż na starej prowizorycznej siedzibie i wydać powinna o wiele lepsze wyniki, czego przede wszystkim Polskemu Radiu życzyć należy!

DRZAZGI.

Roznoszenie listów

Dochodzą nas narzekania, że niektórzy listonosze w Sosnowcu niedbale doręczają adresatom listy.

Często bowiem listonosz zamiast wręczyć list osobiście adresatowi oddaje go przypadkowo spotkanemu na schodach mieszkańcowi tegoż domu, który dopiero wręcza list adresatowi. W takich warunkach nie trudno jest o zagubienie listu, a ponadto może zająć wypadek, że nieuczciwa osoba zatrzyma przy sobie list.

Rozumiemy, że trudna jest praca listonosza, który musi przejść codziennie dużą ilość pięter. Nie znaczy to jednak, aby listonosze mogli wykonywać swą pracę niedbale. Do obowiązku listonoszy należy bowiem doręczanie listów samemu adresatowi w mieszkaniu lub też wrzucanie do odpowiednich skrzynek umieszczonych na drzwiach.

Przypuszczając naley, że kierownik miejscowego urzędu pocztowego w Sosnowcu zwróci uwagę na tę sprawę. Bowiem te drobne zresztą niedomagania wywołują sarkania na porządku na poczcie.

Przy głośniku

POWTÓRZENIE SŁUCHOWISKA „STARY SUBIEKT”.

Dziś o godz. 19.00 rozgłoszą warszawska wznawia wielkie słuchowisko „Stary subiekt”, które jest przekrojem radiofonii czynnym nieśmiertelnym „Lalki” Prusa z Ignacym Rzekim jako postacią czołową. — Premiera tej audycji br. przyniosła pełny sukces. W roli tytułowej M. Znicz, Iuno postacie odtwarzają: Kunina, Ciecierski, Pręcki, Solarski, Gieleniewski, Mołdżewski, Dardziński, Żeleński, Niedzielski i inni.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

Sfałszowany podpis Woskowicza

Sensacyjny szczegół z afery na targowicy myśłowickiej

Prasa śląska ciągle jeszcze jest pełna szczegółów z afery na targowicy myśłowickiej. Oto „Gazeta Robotnicza” pisze co następuje:

Wracając do afery „Centralnej Targowicy” w Myśłowicach warto za zaznaczyć, że dokonywane systematycznie sprzeniewierzenia na cele finansowania interesów eksportowych dyrektor Centralnej Targowicy Kazoni tłumaczył pośrednią korzyścią Targowicy,

która miała dzięki temu dochody z opłat wpędowych.

Jak wynika z ksiąg handlowych trzech firm, jakimi Kazoni operował przy swoich interesach, przywłaszczył on sobie wraz z Fruchthaendlerem trzy miliony złotych, a sam przyznaje się do dwóch. Część z tego zwrócił, jednak jeszcze ćwierć miliona jest winien (150.000 Centr. Targowicy i 100.000 Kasie Targowej) i należy je uważać

za przepadłe.

Argument Kazonia, iż dzięki jego interesom eksportowym finansowanym bezprawnie z kasy Targowicy, C. T. miała dochody z opłat wpędowych, okazał się w świetle badań nie prawdziwym, bowiem — jak stwierdzono — wszystkie jego transporty eksportowe szły właśnie z pominięciem Centralnej Targowicy.

Kazoni nie krępował się przy swoich operacjach żadnymi względami. Gdy potrzebował pieniędzy z Kasy Targowicy, to po prostu fałszował weksle i kwity kupców, lub wreszcie kazał sobie podpisywać weksle grzecznościowo przez ludzi nieodpowiedzialnych finansowo.

W jednym takim konkretnie stwierdzonym wypadku, za podpisanie weksli na 30.000 zł. dał za tę przysługę wystawy 3.000 złotych.

Kiedy zaszedł fakt, że w Kasie Targowej znalazł się kwit na 120 tys. zł., ze sfałszowanym podpisem Woskowicza i ten zrobił z tego tytułu awanturę,

dr. Karczewski sam go uspokajał: „Niech się pan nie boi — daję panu słowo honoru, że nikt od pana tych pieniędzy nie będzie żądał — obciążę no pana ze względów książkowych”.

Nieprawdopodobne wprost kwoty wydawali Kazoni i Fruchthaendler na bonifikaty, koszty podróży, telefony i telegramy, na propagandę prasową (polegającą na przemileczaniu przez pewne pisma i osoby),

wydatki restauracyjne i utrzymanie samochodów (te ostatnie kosztowały 100.000 zł.).

„Grypsy” Kazonia i Fruchthaendlera

Kto dostał 10 tys. zł.??

„Gazeta Robotnicza”: delegowany Jak się dowiaduje katowicka w charakterze oskarżyciela w zapowiedzianym procesie Kazonia i tow. w sprawie afery Centralnej Targowicy w Myśłowicach 1-szy wiceprokurator Sądu Apelacyjnego, dr. Nowotny, zwrócił się do Sądu Okręgowego

o powołanie na termin sprawy 45 świadków imieniem oskarżenia, oraz jednego rzeczoznawcę, biegłego w sprawach księgowych, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. Łulka.

a także zawnioskował dołączenie do akt sprawy całego wprost magazynu dowodów rzeczowych w postaci ksiąg handlowych Centralnej Targowicy firmy Kazonia „Handel Bydla i Nierogacizny” (spółki i spółdzielni), liczących kwitów, korespondencji, aktów Magistratu Myśłowic, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego i innych, oraz świadków Związku Kupców i Komisji Nerów Nierogacizny i Bydla woj. śląskiego.

Z pośród dalszych zawnioskowanych dowodów rzeczowych największe zaciekawienie budzą „grypsy” przychwycone przez władze, wymieniane w czasie pobytu w więzieniu pomiędzy Kazoniem, Fruchthaendlerem i Langerem, odnoszące się do sprawy afery i sposobów tłumaczenia się. Jeden z „grypsów” od Fruchthaendlera do Kazonia, z czasu kiedy Fruchthaendler zwolniono już, a Kazoni się działał jeszcze w więzieniu, wspomina o 10.000 zł., wyasygnowanych dla jednego z pism za „życzliwe” ustosunkowanie się do sprawy tej afery i oszczędzenie jej bohaterów.

Czy „gryps” ten wymieniany, o jakie pismo chodzi, dotąd nie wiadomo, bo władze odmawiają na ten temat wyjaśnień. Również i osoba burmistrza dr. Karczewskiego wymieniana jest w „grypsach”, oraz omawiane są sposoby uzyskania zwolnienia z więzienia „Grypsy” te dodają całej sprawie posmaku wielkiego skandalu.

Na zjazd zw. legionistów DO KRAKOWA.

Zarząd oddziału Związku legionistów polskich w Sosnowcu zawiadamia swych członków, że ogólny 14 zjazd legionistów polskich odbędzie się w Krakowie w dniu 8 sierpnia 1937 r. Członkowie oddziału, chcący wziąć udział w zjeździe, powinni zgłosić się w kancelarii oddziału do dnia 29 lipca rb. celem uzyskania kart uczestnictwa.

Przy ognisku w Okradzionowie

Pożegnanie drugiego turnusu

Mknącym szybko autem, które zostawia za sobą taśmę białego kurzu, wnikamy w piękny pejzaż okradzionowski. Niewielka polanka, nad Białą Przemszą, gdzie zagościł obóz wypoczynkowy dla robotników zagłębiowskich, należy do najsympatyczniejszych zakątków letniskowych w Zagłębiu. Ze wszystkich stron rozpościerają się zalesione pagórki, które stanowią wymarzone miejsce dla wypoczynku i zapomnienia o wszelkich troskach codziennego życia.

Zresztą to zadowolenia widać na twarzach obozowiczów, roześmianych i opalonych od słońca.

Może tylko jedno ich niepokoi, że kończy się 10 dniowy turnus i, że trzeba będzie opuścić Okradzionów. Ale mówi się trudno.

Trafiamy na ostatni posiłek i na gorące przygotowania do pożegnania ogniska.

Wreszcie o zmroku zapłonęła nagle sterła drzewa i choiny leśnej. Słup ognia i snopy iskier rozjaśniają czerwonym blaskiem twarze wszystkich uczestników obozu i licznie zgromadzonych mieszkańców Okradzionowa oraz okolicy, którzy z ciekawością oczekują na rozpoczęcie programu ogniska.

Rozlegają się wśród ciszy tony Hymnu Narodowego, poczem wita wszystkich gości a jednocześnie żegna uczestników 14 obozu prof. Stankiewicz. Z kolei okolicznościowe przemówienie wygłosił nac. K. Nawrocki i przedstawiciel ubezpieczalni społecznej, komisarz Bogucki, który podkreślił z uznaniem inicjatywę dyr. Cholewickiego stworzenia obozów robotniczych, bezinteresną pracę kier. Hamankiewiczowej i zrozumienie robotników, którzy doceniając znaczenie obozów wypoczynkowych, chętnie biorą udział w ponoszeniu kosztów ich utrzymania.

W imieniu obozowiczów przemówienie wygłosił robotnik Musiał. Dziękując organizatorom za należytą opiekę, w dowód uznania wręczył on p. Hamankiewiczowej bukiet kwiatów.

Na dalszą część programu ogniska złożyły się ciekawe kuplety, tańce w skomponowanych doraźnie strojach ludowych inscenizacje piosenek, sztuczki kuglarzkie itp.

Powszechnie podobał się wierszyk p. t.: „Zwycięstwo” i kozak Waci Książkówny, zbiorowy taniec „Troja

ka” i „Kujawiaka”, opowiadanie Milczyńskiego jak to w dawnej Polsce za praszano na ślub, piosenki Szklarczyka i Madejskiego, skecz Romanowski go i Żaby oraz piramidy Głowacza.

Obozowicze swymi produkcjami przy ognisku wylegitymowali się, że w czasie wolnym od zajęć stać ich jest na godziwą rozrywkę.

Ognisko było udane. Nie tedy dziw

nego, że obozowicze stają się ulubieńcami całej okolicy okradzionowskiej. Wyrazem sympatii, jaką zdobyli sobie było przemówienie przedstawicielki koła gospodyń wiejskich w Okradzionowie p. Lekkiej która mówiła o coraz ciśnień zawiązując się więzami przyjaźni między miastem a wsią zagłębiowską.

(p.)

Zwyczaj cen żywca

spowodowała brak tłuszczów i mięsa w Zagłębiu

Od kilku dni daje się zauważyć w Zagłębiu brak smalcu, słoniny i mięsa wieprzowego. Jak zdołaliśmy ustalić na stan ten wpłynął brak żywca na targowicach oraz na jarmarkach.

Rzeźnicy żalą się, że pozbawieni są źródeł nabywania nierogacizny, wobec czego wstrzymali ubój, wyzbywając się reszty zapasów w sklepach. Jedno-

cześnie stwierdzają, iż na słaby spęd byłby na targowice wpłynęła również zwyżka cen żywca.

Dostawcy kresowi sprzedają wieprze w cenie od 1.40—1.60 zł. za kg., co w żadnej mierze nie odpowiada rzeczywistości, gdyż mięso i smalec musieli by sprzedać ze stratą.

Rekrutacja robotników z Zagłębia na wyjazd do Belgii

W sobotę dnia 24 bm. Ekspozytura Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu przystępuje do rekrutacji górników na wyjazd do Belgii w wieku od 25 do 45 lat.

Rekrutacja przeprowadzona została nie w Sosnowcu przy ul. Zakręt 7

(Biuro Ekspozytury).

Górnicy pragnący wyjechać do Belgii winni w dniu tym zgłosić się w miejscu rekrutacji z dokumentami i świadectwami górnictwa.

Rekrutacja obejmie Sosnowiec i powiat będziński.

Teść zmarł na udar serca w czasie sprzeczki z zięciem

Jak wczoraj donieśliśmy, w mieszkaniu Teofila Próby przy ul. Przechodniej 2 w Sosnowcu na tle nieporozumień rodzinnych wy-

nikła sprzeczka. pomiędzy Próbą a jego zięciem Janem Korfelem również z Sosnowca. W czasie tej sprzeczki Próba upadł na ziemię i nie odzyskawszy przyto-

mości zmarł po przewiezieniu do szpitala miejskiego w Sosnowcu.

Jak ustalono Próba zmarł na udar serca.

W związku z tym wyjaśniamy, że Korfel nie uderzył swego teścia, jak wczoraj donieśliśmy, jak również nie był zatrzymany przez policję.

Wiadomości bieżące

Czwart.
22
Lipiec

Dziś: Marii Magd.

Jutro: † Apolinarego

Wschód słońca: 3.41

Zachód słońca: 19.43

KINA W SOSNOWCU:

ZAGŁĘBIE — Małżeństwo z miłości
PATRIA — W. Z. 6 nie wylądował „Nocne motyle”

EDEN — Tajemnica panny Brinx — Bohater z Teksasu.

Przerwany strajk w CEGIELNI WIDERY.

Strajk okupacyjny w cegielni Widery w Będzinie został przerwany. W dniu dzisiejszym robotnicy przystąpić mają do pracy.

— NA CO WOLNO POLOWAĆ W SIERPNIU. Przepisy łowieckie obowiązujące w całym kraju (oprócz woj. śląskiego) pozwalają polować w miesiącu sierpniu na następujące zwierzęta i ptactwo dzikie w Polsce: sarny — kozły, dziki, cietrzewie — koguty (od 16 sierpnia na terenie woj. wileńskiego, nowogródzkiego, białostockiego, poleskiego i wolińskiego go. jarząbki i pardwy (od 16 sierpnia), słonki (od 16 sierpnia), bataliony dzikie kaczory, dzikie kaczki i młode, dzikie łabędzie i dzikie gęsi oraz inne ptactwo błotne, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, pa-szkoty (od 16 sierpnia), ptaki krukowate i drapieżne.

Przypominamy poza tym, iż z pod och-

rony wyjęte są w ciągu całego roku następujące zwierzęta dzikie i ptaki: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), techorze — gronostaje, lasice, króliki, liszy, jastrzębie gołębiarze, krogulce, sroki, wrony i orły.

— NOMINACJA. P. Klemens Sachse, sosnowiczanie, objął funkcję sędziego śledczego w pierwszym rejonie w Sosnowcu.

— WYJAŚNIENIE. W związku ze wczorajszą notatką pt. „Awantura w Zagłęziu na zabawie strażackiej” wyjaśniamy, że bójka miała miejsce na zabawie strażackiej, a nie strażackiej, jak mylnie w tytule podano.

Samobójstwo na oczach przyjaciół

Dramat bezrobotnego pod Oicowem

Mieszkaniec wsi Będkowie k. Oicowa, 20-let. Władysław Leśniak dość często zapowiadał wobec swoich kolegów, że wobec braku pracy pozbawi się życia.

Onegdaj, zdobywszy skądś pieniądze, zaprosił trzech swych przyjaciół na wódkę, po czym w stanie podpiętym oświadczył, że

za chwilę skończy z swym życiem.

Zanim koledzy mogli mu przeszkodzić, Leśniak wyjął rewolwer i na oczach zdumionych przyjaciół strze-

Z ZAWIERCIA.

Tragiczny wypadek ROWERZYSTY POD KOZIEGŁOWAMI

Onegdaj w południe na pierwszym kilometrze pod Koziegłowami wydarzył się śmiertelny wypadek, któremu uległ Stanisław Sitek, mieszkaniec Pustkowie Gęzińskiego.

Sitek jadący na rowerze w bardzo szybkim tempie, najechał w pewnej chwili, na jadący z przeciwnej strony samochód ciężarowy i uderzył silnie głową o drzwi szoferki, wskutek czego wraz z rowerem upadł na drogę. Okazało się, że siła uderzenia była bardzo silna, albowiem w parę minut po tym, leżący na drodze Sitek wyzionął ducha.

Niewątpliwie dochodzenie policyjne wykaże, kto ponosi winę za wypadek. — Opowiadają, że Sitek jechał nie przepisową stroną szosy, co właśnie b. wielu rowerzystom się zdarza.

O uregulowanie płac W FABRYCE T. A. Z.

Wczoraj w miejscowym inspektoracie pracy odbyła się konferencja, dotycząca skasowania 8-procentowej obniżki płac w fabryce T.A.Z. w Zawierciu, na którą w dniu 30 marca ub. r. zgodzili się robotnicy biorąc pod uwagę ciężką sytuację finansową — gospodarczą tej fabryki. Obecnie robotnicy domagają się przywrócenia zarobków z przed dnia 30 marca 1936 r.

W konferencji, tej, której przewodniczył inspektor Aleksander Radłowski, wzięli udział przedstawiciele fabryki i związków zawodowych, działających na terenie fabryki T.A.Z.

Ostateczne załatwienie tej sprawy odłożone zostało do czasu zlikwidowania obecnego zatargu w przemyśle włókienniczym w Łodzi.

Skruszony zawiercianin POPEŁNIŁ SAMOBÓJSTWO.

Wczoraj w godzinach rannych w mieszkaniu swych rodziców w Zawierciu przy ul. Piaskowej 6 popełnił samobójstwo przez powieszenie się 33-letni Henryk Słabosz.

Na godzinę przed powieszeniem się, Słabosz przybył do swej siostry mężatki, obecnie ciężko chorej, a u której swego czasu wywołał zupełnie bezpodstawnie wielką awanturę. Przybyły mocno przepraszał swą ciężko chorą siostrą, a wyszedłszy z jej mieszkania, w niespełną godzinę popełnił samobójstwo.

—000—

Z MIECHOWA

(mch) W WALCE Z ZŁODZIEJEM. Podczas odpędzania złodziei, 60-letni gospodarz wsi Smoniewice, gm. Łętkowice (miechowski), Wojciech Budzen, został niebezpiecznie uderzony kamieniem przez jednego ze złodziei w brzuch uad pachwiną, wskutek czego nazajutrz zmarł.

Policja prowadzi dochodzenie w kierunku ustalenia sprawców śmierci Budzena.

(mch) ZAGADKOWE OBJAWY ZATRUCIA. Onegdaj we wsi Niedźwiedź (miechowski) zachorowała cała rodzina, składająca się z 5-ciu osób, Stanisława Molgi po spożyciu obiadu. Przyczyna zagadkowego zatrucia zostanie zbadana przez lekarzy, przypuszczać jednak należy, że zatrucie powstało z nieświeżego mięsa wieprzowego.

Aczkolwiek stan całej rodziny jest dość poważny, na razie niebezpieczeństwo życiu nie grozi.

Prenumeratę i Ogłoszenia

przyjmują dla

„Expresu Zagłębia”

administracja w Sosnowcu, Teatralna 1-a

oraz oddziały i agencje:

w BĘDZINIE, Sączewskiego 29

w DĄBROWIE, 3-go Maja 11

„ Kr. Jadwigi (róg Narutowicza)

w CZELADZI, Byłomska 31

w GRODZCU, Legionów

w ZAWIERCIU, 3-go Maja 5

w KIELCACH, Marszałka Focha 26 (róg Sienkiewicza)

w OLKUSZU, Kurdaszewski (kiosk)

„ Kondek (kiosk w Rynku)

Komisja sanitarna

BADA PORZĄDKI W DĄBROWIE.

Wczoraj specjalna komisja z udziałem p. starosty Boxy i lekarza pow. p. Riedla przeprowadziła lustrację posesyj w Dąbrowie. Aczkolwiek naogół w Dąbrowie utrzymany jest dość wzorowy porządek, to jednak komisja stwierdziła w kilku miejscach niedopatrzności sanitarne i ukarała właścicieli domów karami administracyjnymi w wysokości do 200 zł.

**DZIECKO POLSKIE —
W POLSKIEJ SZKOLE
POPRZYB ZBIÓRKĘ NA SZKOŁY
POLSKIE ZA GRANICĄ**

Z OLKUSZA.

Zebranie robotników
FABRYKI SZAJNÓW.

Onegdaj odbyło się w Sławkowie ogólne zebranie robotników fabryki braci Szajn w Sławkowie, na którym dłuższe przemówienie o sytuacji gospodarczej w Polsce wygłosił sekretarz Zw. metalowców w Sosnowcu p. Angier. Wśród przychylnego nastroju mówca m. in. stwierdził, że dzięki twardej ręce p. premiera gen. Sławy - Składowskiego, zahamowana została drożyzna artykułów pierwszej potrzeby w Polsce.

Równocześnie na zebraniu założona została kasa samopomocy, do zarządu której wybrano 8 osób.

(c) ZŁOT ORGANIZACJI KATOLICKIEJ. W Skale koło Ojcowa odbył się w ub. niedzielę zlot stow. młodzieży katol. z okolicy pod przewodnictwem instruktora p. Kotyzy z Kiele. Po nabożeństwie urządzono zawody sportowe. — Pierwsze miejsce na zawodach zdobyło stowarzyszenie z Suliszowej.

(c) NIEPOŻĄDANE INCYDENTY. Wczoraj funkcjonariusze policji w Olkuszu interweniowali w czasie targu dwukrotnie. W jednym wypadku pewien młody żydek z Będzina wszedł nogą do koszyka gospodyni, pełnego jagód. Poszkodowana żądała zapłaty za zniszczone jagody. Żydek odmówił i o mało, że incydent ten nie przybrał poważniejszych rozmiarów. W rezultacie żydek zapłacił za zniszczone jagody 2 zł. na posterunku.

W drugim wypadku jakaś letniczka żydówka pozwoliła sobie na „spróbowanie” masła z garneczka językiem, a w dodatku odmówiła kupna pod pretekstem złego „towaru”. Na skutek interwencji funkcjonariusza p. p. musiała kupić masło.

Gdyby nie szybka interwencja policji, mogłoby dojść do poważniejszego incydentu, gdyż wypadki te wywołały nieprzyjemny odruch wśród widzów.

Z KIELC.

Nadzwyczajne posiedzenie
RADY MIEJSKIEJ W KIELCACH.

W Kielcach odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej, na którym po odczytaniu protokołu i złożeniu wyjaśnień zarządu miejskiego, na interpelecje wniesione na ostatnim posiedzeniu rady przystąpiono do porządku obrad.

Rada miejska jednogłośnie powzięła

W Budapeszcie odbył się między narodowy konkurs gry w bridża z udziałem delegacji klubów bridżowych wielu krajów Europy i Ameryki. —

Zdjęcie nasze przedstawia fragment gry między zespołem amerykańskim (z p. Culbertson) i zespołem francuskim.

Chcicie osiągnąć 100%-owy skutek ogłaszajcie się w „EXPRESIE ZAGŁĘBIA”

uchwałę w sprawie sprzedaży skarbowi państwa, części nieruchomości z folwarku „Psiarnia” o powierzchni 7,5 ha zabudowanej, ogrodzonej i znajdującej się obecnie w posiadaniu Stowarzyszenia domu WF. i PW. im. Marsz. J. Piłsudskiego.

Postanowiono poza tym trocześnie powitać wracające z ćwiczeń letnich oddziały wojskowe garnizonu kieleckiego i w tym celu wybrano specjalny komitet obywatelski na czele z prezydentem miasta Stefanem Artwinkim.

(k) 5822 EMIGRANTÓW Z WOJ. KIELECKIEGO. W roku bież. z terenu woj. kieleckiego wyemigrowało 5822 robotników, z czego do kopalni belgijskich 1112 górników, do kopalni łupków w Estonii 20 górników, na sezonowe roboty rolne do Łotwy 2290 robotników, na roboty rolne do Niemiec 2200 robotników. Rekrutacja między innymi przyczyniła się w znacznej mierze do odciążenia na miejscowym rynku bezrobocia, który w porównaniu do lipca r. ub. wykazuje spadek o blisko 10 tysięcy robotników.

Niepoprawny awanturnik Atak z duszą od żelazka

W pobliżu fabryki Zieleniewskiego na Pogoni, Stefan Kozioł (Sosnowiec, Piotrkowska 1), lat 27, idąc w towarzystwie znanego handlowca 48-letniego Henryka Puszczevicza (Wapienna 22-a), zaatakował go z nienaeka z tyłu duszą od żelazka, zadając mu bardzo ciężkie uszkodze-

nia głowy. Puszczevicz skutkiem urazów doznał dwukrotnego złamania kości podstawy czaszki i silnego wstrząsu mózgu.

Przesłuchany przez sędziego śledczego Kozioł oświadczył, iż czynu swego dopuścił się w obronie koniecznej, będąc napadniętym przez Puszczevicza, który

RADIO

Czwartek 22 lipca.

6.15 Kiedy ranne wstają zorze, 6.18 Gimnastyka 6.38 Płyty, 7.00 Dziennik poranny, 8.00 Przerwa, 11.57 Sygnał czasu, 12.02 Dziennik południowy, 12.15 Mieszanka pastewna, 12.25 Koncert ork., 13.45 Wiadomości gospodarcze, 16.00 Sznuł jarzębin opowiadanie dla dzieci, 16.15 Koncert muzyki, 16.45 Strzeżmy się komarów, 17.00 Koncert solistów, 17.50 Poradnik sportowy, 18.05 Pogadanka słowna, 18.10 Program na jutro, 18.15 Płyty, 18.30 Pogadanka aktualna, 19.00 Teatr Wyobraźni, 19.45 Pogadanka aktualna, 19.55 Wiadomości sportowe, 20.05 Muzyka taneczna, 21.45 Romans wyrobnika, 22.36 Płyty, 22.50 Wiadomości dziennika, 23.00 Programy lokalne.

KATOWICE.

Czwartek 22 lipca.

6.00 Sygnał czasu i pieśń poranna, 6.03 Muzyka lekka, 12.15 Wiadomości bieżące, 12.20 Płyty gramofonowe, 13.00 Koncert życzeń, 13.15 Płyty, 13.30 Płyty, 15.45 Wiadomości giełdowe, 18.00 Wiadomości radiotelewizyjne, 18.10 Program na jutro, 18.15 Płyty, 18.45 Wiadomości sportowe, 20.00 Płyty, dalszy ciąg programu z Warszawy.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Piątek 23 lipca.

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”, 6.18 Gimnastyka 6.38 Płyty, 7.00 Dziennik poranny, 7.10 Płyty, 8.00 Przerwa, 11.57 Sygnał czasu, 12.03 Dziennik południowy, 12.15 Praca gospodarna w czasie żniw, Pogadanka, 12.25 Płyty, 12.40 (Od warsztatu do warsztatu, 13.00 Przerwa, 13.45 Wiadomości gospodarcze, 16.00 Rozmowa z chórami, 16.45 Wystawy paryskiej, 17.00 Koncert ork., 17.50 Pogadanka, 18.00 Program na jutro, 18.10 Koncert ork., 18.50 Pogadanka aktualna, 19.00 Płyty, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 Wieczór Kaimana wykonawcy orkestra i chóry rozgłosni po znańskiej, 21.45 Kwadrans poetycki, 22.00 Koncert, 22.50 Wiadomości dziennika, 23.00 Programy lokalne.

miał rzucić się na niego z nożem. Sprawa jednak — jak stwierdziło dochodzenie — miała się inaczej.

Puszczevicz mieszkał wspólnie z Natalią Wasowiczową, siostrą Kozioła. Krytycznego dnia Kozioł, który jest znanym na Pogoni awanturnikiem, wtargnął do mieszkania Puszczevicza i wszczął kłótnię. Puszczevicz załagodził jakoś awanturę i wyprowadził Kozioła z mieszkania, a w tym momencie Kozioł bez najmniejszego ku temu powodu zdzielił go w tył głowy żelazem.

Niepoprawny awanturnik stanął wczoraj przed Sądem Okręgowym w Sosnowcu. Po stwierdzeniu faktycznego stanu rzeczy, sąd wymierzył Koziołowi dwa lata więzienia.

Kuszące oczy zbrodniarki

Powieść kryminalna

40)

Patrzył na nią. Ale słabe oczka mrugały szybko. Ale ona zdawała się spoglądać gdzieś po przez niego. Naczylił się i poglaskał jej rękę leżącą na stole.

— Biedactwo — szepnął — nie powinienem być zostawiać cię samą przez cały ten czas.

— To nie o ciebie osobiście chodzi — rzekła — ale o to, co dla mnie przedstawiasz. Widzisz przez 2 czy 3 lata byliśmy dość dużo razem i przez zdumiewającą, niekonsekwentną cięśnotę kobiecą zapominałam, że na świecie są inni mężczyźni — a potem... ty przestałeś przychodzić i było już trochę za późno.

Ręka młodego człowieka gładziła wasiki, przyszytych zgrabnie, według wzoru wojskowego z przed kilku lat.

— No, Franuś — rzekł — Jeśli ten ostatni rok był zły, chciałbym, aby następny był dobry. Zdaje mi się, że widzę sposób, abyśmy mogli pobrać się w przeciagu mniej więcej 5 mie-

sięcy, jeśli tylko uda mi się ciebie przekonać, ale uważaj... pobrać się w wygodnych warunkach mając własny domek, gdziebyś tylko chciała. Budują nowe domy coś z 15 mil za stacją Great Northem; przemiłe domki z frontami z cementu, tarasami na dachach i ogródkami, a na około ciągną się pola. Komunikacja jest łatwa: stałe sezonowe bilety są bardzo tanie. Są to prawdziwe małe miasteczka — ogrody, z kinematografami, placami do golfa i placami tenisowymi. A po nieważ mam dość niezależną pracę, mógłbym wcale nie jechać do miasta w soboty, a czasami jeśli tylko plan mój się uda również i w poniedziałki. Cóż ty na to? Zachęcający obrazek?

Uśmiech w kącikach jej ust trochę go onieśmielał. Nie zrozumiałby nigdy walki, jaka toczyła się w niej między bezpośrednią prymitywną kobiecością i czysto intelektualnym szyderstwem.

— A coż to za plan Sidney? — zapytała.

Potrząsnął głową.

— Nie tutaj... za dużo par uszu

dokoła. Powiem ci, w drodze do domu

Wypili kawę, wypalili kilka papierosów i Sidney Howlett gawędził kilka minut tonem wielkiego pana z właścicielem restauracji, tłumacząc mu, że bardziej eleganckie sfery, z którymi się obecnie styka wolą uczęszczać do lokali, położonych w zachodniej stronie miasta np. do restauracji Ciro i jej podobnych, ale on jednak postara się tu przychodzić jak najczęściej. Franciszka słuchała z dawnym swoim uśmiechem na ustach. Nie zaprotetowała, gdy wsunął jej przy wyjściu rękę pod ramię. Idali się piechotą do ulicy Oxford a tam wsiadli do autobusu, idącego w stronę Battersea.

Dziwna propozycja

— Zabrałbym cię do kina, Franuś — rzekł — ale, doprawdy muszę najpierw załatwić tę sprawę.

— Zaciekawiasz mnie bardzo...

— No, teraz już nie będziesz długo czekać — zauważył w chwili gdy przejechałszy rzekę, wysiedli z przepelnionego autobusu, dusznego od zapachu mokrych parasol i przepojonego wilgocią deszczówek.

Franciszka odetchnęła z ulgą, gdy znalazła się na chodniku.

— A więc wejdiesz na górę? — zapytała.

— Jeśli pozwolisz.

Drapali się na piąte piętro po kamiennych schodach i weszli do malego skromnego mieszkanka.

Odkręciła światło, zapaliła marmuszynek gazową i zaczęła czegoś szukać w szufladach.

— Trzymałam zawsze dla ciebie butelkę whisky — rzekła — ale teraz nie mam już nic podobnego. Jeśli będziesz chciał potem trochę kawy...

— Doskonale — zawołał — no, ale teraz chodź tu starucho. Wiesz jak było mi zawsze dobrze, gdy miałem cię przy sobie.

Usadowił się wygodnie w fotelu przysuwając niski stołeczek niemal do samych swoich kolan. Zawahała się przez chwilę.

— Nie jestem tak bardzo tego pewna, Sidney — rzekła.

Roześmiał się i pociągnął ją na stołeczek, wysuwając kolano, aby mogła się o niego oprzeć. Usiadła z zaciśniętymi rękami patrząc przed siebie w najodleglejszy kąt pokoju.

— A więc do rzeczy Franuś — zaczął. — Miasto jest dziwnym miejscem. Spotyka się tam ludzi, różnego pokroju np. w tej kawiarni, dekad zachodzą czasem na pół godzinki, po drugim śniadaniu, aby zagrać w kości lub domino i gdzie zabieram ze sobą jakiegoś mniej ważnego klienta, spotykam śmiesznego starego człowieka, którego od lat już znam z widzenia. Ostatnio dopiero zaczął mówić.

Nie mam pewności, czy to Anglik. Mówi dobrze po angielsku ale od czasu do czasu brak mu słów.

d. c. n.

Antoni Hram

UPIORNA NOC MIŁOŚCI

Współczesna powieść sensacyjna

(Strzeszenie początku powieści).

Dwom inżynierom Haczewskiemu i Burskiemu udało się wynaleźć maszynę zapalającą na odległość. Niestety maszyna ta, jak ją nazwali „beha“, została im wykradziona przez członków wywiadu oświeczonego niejakiego Grybskiego vel Gutermana i Beatę Krynicką, której udało się ponadto nawiązać romans z Burskim.

Przy wyznaczeniach pozostała tylko mała, ale najważniejsza część maszyny. Pewna próba wykradzenia tej części zakończyła się śmiercią Grzywaka, w którego willi zamieszkiwali chwilowo Burski i Haczewski. W kilka dni potem Haczewski został porwany na ulicy i wywieziony z Poznania.

Policeja pod zarzutem morderstwa aresztowała Burskiego.

—ooo—

1241

— A niech go tam diabli! — mruknął. — Weźmiesz czy później, za dynda oprych na szubienicy. Nie jestem mściwy... I tak dzięki mnie odsiedział swoje. Nawet mi krzyża nie dali. Nie ma głupich. Niech sobie teraz kto inny spróbuje zapracować na awans. Nie zazdroścę... Broń Boże...

Tego rodzaju myśli snuły się po głowie pana Wawrzyńca Dudy, który siedząc z karabinem w ręku i duszą na ramieniu, obserwował pilnie widniejącą w dole czarną czeluszcę lochu.

— Niby mam uważać na tych tam... cyganów — przypomniał sobie, przgnając odegnąć przykre wspomnienia, które budziły się w nim właśnie w tym miejscu. — Wprawdzie sam pod-

sunąłem komendantowi tę myśl, ale wątpię, aby się to na coś przydało. Cyganie zaszyli się gdzieś w gęstwinie i nie ruszą się do samej nocy. Zresztą, kto ich tam wie; może już do tej pory zdążyli przehandlować kobyłę gdzieś pod Poznaniem. Wredny naród. A zresztą o jedną kobyłę dziur w niebie nie będzie. Ma pan dziecko Brzeziński tyle koni, że na tuziny je można liczyć. Tylko że ta pono była rasowa... angielska... Eeee!... — machnął niechętnie ręką, wyrażając w ten sposób pogardę nie tylko dla rasowej kobyły pana dziedzica, ale i dla wszystkich tych spraw, które nie dając bezpośredniej korzyści panu Dudzie, przyprawiają mu tylko zgryzot i niepotrzebny kłopot.

Bo i prawda; czyż nie lepiej było by siedzieć sobie teraz w ogródku przed domem i rozmawiać z Wiktuśką, popijając zimny chlebowy kwas, w którym pływają nadęte gazem rodzyńki. O, na pewno lepiej. Człowiek nie myśli wtedy o niczym, a tylko patrzy jak szybko migają druty w ośmiu palcach Wiktuśki i wyrasta z nich długa, wełniana rękawica o jednym palcu. Takie mu, właśnie rękawice sporządza troskliwa małżonka na zimę. I takie same skarpety dostanie pan Wawrzyniec na gwiazdkę.

Do gwiazdki jednak jeszcze bardzo daleko, a zamiast srebrnych drutów Wiktuśki, drgają przed zmęczonymi oczyma posterunkowego płatki nagiętego powietrza. Złazszcza tam

nad rozpalonymi kamieniami widać to wyraźnie. Myśli posterunkowego znów wracają do otaczającej go rzeczywistości. Jest więc rozległa polana szeroko rozlane, znieuruchomione w południowej ciszy jezioro i jest najważniejszy obiekt trosk pana Wawrzyńca: kupa gruzów przeklętych „diablich ruin”, spoglądających ku niebu z odległej, okrytej mrokiem nieprzejrzanych tajemnic przeszłości, niewidzącym okiem ciemnego lochu.

Romantyzm pana Wawrzyńca nie wybiega jednak poza własny ogródek, Wikcie i kwas chlebowy i dlatego nie dostrzega w tym czarownym zakątku nic innego, jak tylko stertę niepotrzebnych nikomu gruzów. To samo i dalej: woda, las, słońce i nie więcej. Tak jest zresztą wszędzie; czasem to, a czasem co innego... Jedno jest tylko pewne dla posterunkowego Dudy, a mianowicie że w „diablich ruinach” straszy i że widział tutaj przeklętego groźnego opryska Świdra. A to już dostatecznie usprawiedliwia niechęć policjanta do tego romantycznego ustronia.

Posterunkowy Duda spojrzął na zegarek.

Dopiero piętnaście minut — zdziwił się, że czas, jak na złość jemu, tak wolno się wleczce. — Komendant nie zdążył więc jeszcze zejść do Brzezińki.

— Ciekawym, czy ten zbój jeszcze gospodaruje w tych podziemiach — wrócił znów myślami do przykrej rzeczywistości. — Wolalbym, żeby go już raz na tamten świat wysłali... Zaraz by człowiek lepiej odetchnął.

Pan Wawrzyniec spuścił na chwilę z oka otwór podziemi i przezornie rozejrzął się dokoła. Zdawało mu się, jakby gdzieś blisko, poza swoimi plecami, usłyszał ciche westchnienie. Może to wpływało jedynie z przewrażliwienia, ale zaniepokojony policjant nie lekceważył tego, niewinnego pozornie, odgłosu.

— Cóżby to być mogło? — pomyślał.

dział prawie głośno, gdyż słysząc swa własne słowa, czuł się nie tak samotnym i opuszczonym; dodawało mu to odwagi.

Pan Duda podniósł się ostrożnie, po cichu i utkwilił spojrzenie w przeświecających słońcem zaroślach niekończonej grabiny.

Zaledwie jednak to uczynił, doleciało go powtórne westchnienie, lecz tym razem od strony „diablich ruin”.

— Wszelki duch Pana Boga chwali... — wymówił, czyniąc na piersiach znak krzyża. Nie lękał się bowiem, że te zwodnicze, potępienne błękity mogą być tylko dziełem nieczystej siły.

Ale to, co pan Duda dotąd usłyszał, było istotnie tylko cichym westchnieniem, po którym nastąpiły zgoda niesamowite, mrozące krew w żyłach jęki, wydobywające się z pod gruzów starego zameczyska.

Skóra cierpiała na policjancie, a na czoło wystąpiły mu obficie krople zimnego potu. Pomimo upału, gdyby pana Wawrzyńca poczęły adernać o siebie, wydając charakterystyczne szczekanie.

I nie można się było temu dziwić. Nawet najodważniejszy człowiek nie byłby w stanie opanować uczucia odrazy i podświadomego lęku, słuchając tych przerażających, nabezmiałych bezgranicznym bólem jęków, w których zawarta była groza, rozpacz i bezgraniczne cierpienie. Przypominało to nie tyle głos człowieka co wycia jakiejś zranionej bestii, w chwili przedśmiertnej agonii.

Jednakże, pomimo przerażenia, uwadze pana Dudy nie uszedł ten fakt, że owe potępienne jęki nie wydobywały się z lochu, lecz idą jawnie z podziemi, w pewnej odległości od niego, w kierunku jeziora. Wprawdzie i tam widniały rumowiska skalne, nierzadko rozrywane szczelinami, jednakże nie wydawało się prawdopodobnym, aby podziemne piwnice biegły aż tak daleko.

Małżeństwo jako interes

Osobliwa etyka w rodzinie żydowskiej

W sferach żydowskich małżeństwo jest takim samym interesem jak każdy inny. Nie zawsze tylko można przy tym geszeftie oszukać, bo prawie z reguły takie popisy sprytu i przebiegłości kończą się więzieniem.

W ten właśnie niefortunny sposób zakończyło się dla obrotnego przemysłowca, Mojżesza Kemera jego małżeństwo, po którym obiecywał sobie bardzo wiele, a nawet sporo na nim zarobił.

Zaczął się wszystko zło od flirtu z żoną komiwojażera Ładowskiego u którego Kerner odnajdował dwa pokoje. Flirt miał obok stron przyjemnych dwie wady; duże koszty i nieprzyzwyczajony wręcz domysłność zdradzanego męża.

Kemer popadłszy w kłopoty finansowe musiał ratować się bogatym ożenkiem.

Przez swatów wyszukał zamożną je dynastkę kupca z Dukli, p. Reginę Rozental. Stary kupiec wzruszony oświadczył zamożnego przemysłowca ożenił przysiężnym małżonkom dwie książeczki oszczędnościowe PKO z wkładem po 10 tys. zł. Pieniądże mogły być podjęte za hasłem którego treść przezorny kupiec powierzył tylko córce. Nie stanowiło to jednak dobrego zabezpieczenia, bo po kilku dniach Kemer miał hasło i książeczki, a w następstwie pieniądze.

W niedługim czasie złe wieści dobiegły do Dukli i Rozental zjechał do Łodzi. O odebraniu pieniędzy nie było już mowy.

Wówczas przyszedł też postanowił zapoznać się ze stanem interesów Kemera.

Wynik kontroli przeszedł wszelkie oczekiwania. Książki przedsiębiorstwa były w kwitującym stanie. Wrzuszony

tym Rozental dolożył jeszcze 5 tys. zł. pobłogosławił młodą parę.

Po ślubie zaczęły się same niespodzianki. Przedsiębiorstwo zbankrutowało, a Kemer wolał żonę Ładowskiego od swojej Reginy. Interwencje rabatu i znajomych niewiele pomogły. Wówczas na widowie wystąpił zdradzany komiwojażer. Zawiadomił Rozental, że Kemer sfalszował książki handlowe swego przedsiębiorstwa, po sag zaś roztrwonil.

Sprawa poszła do sądu. Za fałszer-

stwo ksiąg handlowych i oszustwo skazano Kemera na trzy lata i trzy miesiące więzienia.

Wczoraj wskutek złożenia skargi apelacyjnej sprawa znalazła się w sądzie apelacyjnym. Na wniosek obrońcy sprawa została odroczone, sąd bowiem postanowił zażądać ksiąg handlowych oraz korespondencji między Rozentalówną, a Ładowską.

Zostaną również dołączone akta sprawy o szantaż, wytoczonej przez oskarżonego Ładowskiego.

NA WESOŁĄ NUTE

SEANS W KINIE

O teatrze złego słowa nie powiem. Ale kino jest jednak lepsze. Rozbierać się na ten przykład nie trzeba — zawsze oszczędność na groszu.

Golenie też nie przymusowe — po ciemku nikt cyferblatu nie dojrzy. Tylko, że do sali kinowej dostać się nie łatwo. Co tu gadać, trudna sprawa. Jak nie, mogą człowieka na śmierć udusić.

A co poza tym, to wszystko pięknie. Ila dnie. Widowisko przyjemne!

W imieniny małżonki mojej podarowałem z nią do kina na dramat się gapić. Kupiliśmy bilety. I wszyscy do drzwi się pchają.

Nagle otwierają się drzwi i panienska powiada: „Jazda!”

Odrzuć rozpoczęli się ludzie tłoczyć, kapeńkę. Każdy to chce miejsca najlepsze zagarnąć.

Rzucili się ludziska do drzwi. I zakorkowało się wszystko we drzwiach. Z tyłu pchają, a ci co z przodu, ani wtedy, ani owedy.

A mnie jak nie ścisnąć, jak nie odrzucić na prawo, to ci ducha o mało nie wyzionął.

— Święci pańscy — myślę — żeby tam drzwi nie uszkodził.

— Obywatele — krzyczę — nie pchajcie się tak na rany boskie! Drzwi, powiadam, chcecie człowiekiem rozwalić czy co?

A tu strumień utworzył się — pchają na całego.

A z tyłu jeszcze jakiś wojskowy popycha mnie bez wychowania. Po prostu plecy mi łokciem świdruje.

A ja go obeasem:

— Dalibyście — powiadam — obywateli spokojnie tym kawałom murzyńskim.

Nagle podniosło mnie coś i pyskiem o drzwi.

— Ano — myślę — drzwi już zaczęli publikę rozwalają.

Chcę od drzwi tych cholerycznych odejść. Łepetyną drogę toruję. Ale gdzie tam, nie puszczają.

Wtem widzę, że portkami o kłamkę zaczepiłem — kieszeni.

— Obywatele — krzyczę — przestańcie na chwilę, rany boskie, portkami o kłamkę zaczepiłem.

A tamci na to:

— Odczepiajcie się towarzyszu! I my też wejść chcemy.

A jak to się odczepić, kiedy pchają bez ustanku — i ani rączka, ani nóżka.

— Poczekajcie — krzyczę — niechże portki przynajmniej odczepią! Pozwólcie człowiekowi z kłamki zejść. Już i tak drze się wszystko na mnie. Gdzie tam, nie słuchają... Pchają...

— Panienko — powiadam — odwróć się panienska na rany boskie.

A panienska sama ledwo złapie, rzeź prawie. I nawet spojrzeć nie ma ochoty.

Wtem, chwala Bogu, lepiej się zrobiło.

— Albo mnie — myślę — z kłamki zdjeli, albo z portek wyjęli.

A tu i przejsie zrobiło się galante szerokie.

Odetchnąłem swobodnie. Obejrzałem się. Portki, widzę są. Ale jednak nogawicę kłamka na dwie połówki rozdarła — wiszą teraz oklapnięte.

— Patrzenie — myślę — jak tu publikę rozbierają.

Z taką miną poszedłem na poszukiwanie małżonki. Patrząc — schowała się w sam kącik orkiestry. Siedzi, jak mysz pod miotłą i wyjęła się bo!

Tu, chwala Bogu, światło zgasili obraz puszczają zaczęli.

A co to za obraz — trudno po prostu powiedzieć. Cały czas portki szpikami spinałem. Jedną szpilka, chwala Bogu, znalazła się u małżonki. A jeszcze jakiegoś dobrego serca paniusia, cztery szpilki z własnej bielizny wyjęła. A jeszcze i szpagaty na podłodze znalazłem. Pół seansu szukałem.

Związałem szpilką spiałem, a tym czasem i dramat, chwalić Boga, się skończył. Poszliśmy do domu.

MICHAŁ ZOŚCZENKO.

JESTEŚMY
JEDNEJ KRWI
ZŁOŻ GROSZ NA SZKOLNICTWO
POLSKIE ZA GRANICĄ

ZE SPORTU

Tarłowski i Bratek zdyskwalifikowani na przeciąg półtora roku

Onegdaj zapadł wyrok, dyskwalifikujący zawodników Tarłowskiego i Bratek na okres 18 miesięcy t. j. do dnia 20 stycznia 1939 r. Jednocześnie komisja sportowa PZLT wydała w tej sprawie obszerny komunikat.

Komisja sportowa przyjęła jako niepodlegającą żadnej wątpliwości fakty, podane w piśmie oficjalnego przedstawiciela R. P. w Czerniowicach o zachowaniu się graczy podczas meczu półfinałowego w grze podwójnej panów przeciwko parze rumuńskiej a mianowicie:

1) Wymienieni gracze wyszli na kort w stanie nietrzeźwym.

2) Na dwukrotne wezwanie kierownictwa turnieju do przetrwania gry po pierwszym secie odmówili, wykrzykując nie właściwe uwagi pod adresem kierownictwa turnieju i sędziego.

3) Używali na kortach słów grubiańskich i obelżywych w stosunku do goszczącej państwa.

Komisja sportowa przyjęła jako okoliczność szczególnie obciążającą fakt, że para Bratek, Tarłowski, a nadto Tarłowski w grze pojedynczej są mistrzami Polski a więc winni być wzorem sportowców polskich, oraz że zajęcie to miało miejsce poza granicami kraju.

Jako okoliczność łagodzącą, zwłaszcza w odniesieniu do punktu 3 go uzasadnienia wyroku komisja sportowa przyjęła, iż jedynie zamroczenie alkoholem mogło wywołać tak niedopuszczalną reakcję, w przeciwnym wypadku musiałby być zastosowany najwyższy wymiar kary.

Wobec szczegółowego opisu zajścia, za którego we wspomnianym liście, komisja uznała prześluchiwanie świadków za zbe-

ne. W myśl punktu 4 regulaminu dyscyplinarnego od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie w ciągu dni 14 do zarządu lub do sądu dyscyplinarnego. Odwołanie nie ma mocy wstrzymującej.

Dyskwalifikacja Tarłowskiego i Bratek pociąga za sobą automatycznie skreślenie ich w tym roku z listy klasyfikacyjnej tenisistów polskich i nie pozwala absolutnie na branie udziału w jakiegokolwiek zawodach tenisowych. Mogą oni jedynie trenować i brać udział w wewnętrznych zawodach klubu.

O ile Związek Związków rozszerzy tą dyskwalifikację na inne związki, a orientując się w nastrojach, mamy wrażenie, że to zrobi, to Tarłowski będzie również zawieszony na 18 miesięcy, jako czynny hokeista.

Dowiadujemy się również, że w sprawie dyskwalifikacji Tarłowskiego i Bratek wpłynął do PZLT list od Pogoni katowickiej, komisja sportowa uznała jednak, że wysoce obraźliwy ton tego listu nie daje się do odpowiedzi i skierowała list do zarządu.

Tarłowski i Bratek, w zeznaniach złożonych na piśmie, zaprzeczali jedynie, jakoby mieli znajdować się w stanie nietrzeźwym, nie wspominając natomiast o wykrzykiwaniu obelżywych słów w stosunku do państwa rumuńskiego.

Opinia sportowa surowy ten wyrok przyjęła do wiadomości, jako dowód konsekwentnej polityki związku w odniesieniu do zawodników, którzy zapomnieli o swych wysokich kwalifikacjach, zapomnieli o barwach Państwa, które reprezentowali.

Nadzwyczajne zebranie SĘDZIÓW PIŁKARSKICH W SOSNOWCU

W związku z utworzeniem Zagłębiowskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej z siedzibą w Sosnowcu zwołane zostało Nadzwyczajne walne zgromadzenie W. S. S. na dzień 25 bm. w I-ym terminie o godzinie 11-12 w II-ym o godzinie 11-30 w Domu Społecznym ul. Żytnia 10 w Sosnowcu z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie, 2. Wybór Władz WSSZ, OZPN. Obecność wszystkich członków WSS, obowiązkowa pod rygorem konsekwencji regulaminowej.

Tenisiści włoscy PRZYBYLI DO WARSZAWY.

We wtorek w południe przyjechała do Warszawy tenisowa reprezentacja Włoch, która w nadchodzący piątek, sobotę i niedzielę rozegra mecz z Polską o puchar środkowej Europy. W skład drużyny włoskiej wchodzi: Palmieri, Canepelle, Quintavalla, Romanoni, Bossi.

Na dworcu powitali gości przedstawiciele PZLT, pp. radca Olechowicz i inż. Eiger oraz red. Suster z ambasady włoskiej.

Natychmiast po przyjeździe ustalono

program spotkań, który przedstawia się następująco: Piątek godz. 15.30 gry pojedyncze: Romanoni — Spychała, Palmieri — Hebda, sobota godz. 15.30, gry podwójne: Palmieri i Romanoni — Spychała i Warpiński, Bossi i Oulutavalla — Hebda i Tłoczyński.

Niedziela godz. 15.30: Canepelle — Tłoczyński, Quintavalla — Wittman. Sędzią naczelnym meczu jest Anglik Bloomfield

Reprezentacja Kiele zramisowała Z KS. ZW. STRZELECKIEGO (MIECHÓW) 3:3.

W Miechowie odbyły się zawody piłkarskie pomiędzy reprezentacją m. Kiele i KS. Zw. Strzel. w Miechowie, zakończono remisem 3:3.

W pierwszej połowie gra była prowadzona przez obydwie drużyny fair, lecz wskutek niezdarności sędziego Trzaski z Kiele dochodziło do scen denerwujących zarówno wśród graczy, jak i publiczności. Gdyby nie reakcja bardziej opanowanych widzów, byłoby doszło do przykrego zajścia, zwłaszcza po niesłusznym usunięciu z boiska najlepszego gracza drużyny miechowskiej Bramki dla Kiele zdobyli: Tokarski 2 i Zietał 1, dla Miechowa: Mazurek 2 i Z. Chwastek 1.

Salon fryzjerski

zaopatrzony w grzejniki do ondulacji, aparaty do masażów, suszki i inne aparaty elektryczne, zjednywa sobie klientów i powiększa swoje obroty.

Informacji udziela sklep Elektrowni w Sosnowcu przy ul. Piłsudskiego 18

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA
w ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM S. A

KINO „ZAGŁĘBIE“

DZIŚ

DZIŚ

Film, który zrozumie każde współczesne małżeństwo

MYRNA LOY, WARNER BAXTER

Cudowna para aktorska w filmie

Małżeństwo z miłości

Czy kobieta potrafi kochać męża, który ją zaniedbuje?

Ciekawe nadprogramy. — Początek I seansu o g. 18. W niedzielę 15.30

Kino-Teatr

„PATRIA“

L. Marcinkowski

i S-ka

w Sosnowcu

dawniej kino „Palace“

Dziś podwójny program!

I. W. Z. 6 nie wylądował

w rolach gł.: JAMES CAGNEY i PAT O'BRIEN.

II. NOCNE MOTYLE

w rolach gł.:

JEAN BLONDELL, RUBY KEELER, DICK POWELL i JAMES CAGNEY.

Bilety od 25 gr.

Kino-teatr „EDEN“

I film:

Tajemnica panny Brinx

W roli głównej: ALMA KARR, ZELI CHOWSKA, A. ZABCIŃSKI, K. JUNOSZA - SIŁPOWSKI.

II. Sensacyjny film pt.

Bohater z Texasu

W rol. gł.: BUCK JONES i CECILIA PARKER.

Początek I seansu o godz. 17.50, w niedzielę o godz. 15.50.

Chromowanie

niklowanie, miedziowanie, mosiężenie, cynkowanie, srebrzenie i złozenie.

Odnawianie nakryć stołowych

Fabryka Galanterii Metalowej

„GALMET“

Sosnowiec, Piłsudskiego — Przejazd 3. telefon 615-46.

Ameryka — Niemcy 3 : 2

W FINALE PUCHARU DAVISA.

W ub. wtorek zakończony został mecz tenisowy Niemcy — Ameryka o puchar Davisa.

Mecz zakończył się wygraną St. Zjednoczonych w ogólnym stosunku 3:2.

Obecnie za tydzień już Stany Zjednoczone zmierzą się z Anglią. Ze względu na bardzo słaby skład Anglii, jest niemal pewnym, że puchar Davisa zdobędą Amerykanie. Tak więc puchar Davisa powróci do Ameryki, która utraciła go dziesięć lat temu.

Reprezentacja Polski NA MISTRZOSTWA STRZELECKIE ŚWIATA.

Polska reprezentacja na mistrzostwa strzeleckie świata została już definitywnie ustalona. Do Finlandii jedzie ekspedycja polska złożona z 20 zawodników. W tym siedmiu do strzelców myśliwskich.

W skład drużyny polskiej weszli: prlk. Stawarz, mjr. Stawarz, mjr. Wrzosek, kpt. Bursa, por. Matuszak, ppor. Borowski, plut. Pachla, nadkomisarz Suchorzewski, dr. Jurek, dr. Zatorski, pp. Rutcki, Nowicki, Egermeyer.

W strzelaniach myśliwskich wezmą udział mjr. Szutkowski, kpt. Zalecki, Rzenwerth, Czernski, Kiszurno, Ziegenhiet, Jeziorowski.

Na szefa ekspedycji wyznaczony został ppłk. Stawarz.

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE

Wzrost światowej sławy Jasnawidz Irof Dżami założyciel „Poradnia Życia” w Berlinie i Dreźnie, tworca dzieł astrologicznych. O ile wedle obliczeń kabalistycznych i wizji medialnej wygrana nastąpi, przesyła każdemu zgłaszającemu się zupełnie darmo los. Jasnawidz Prof. Dżami daje każdemu stuprocentowe przepowiednie. Zdobędziesz klucz, którym owozisz sobie wrota do szczęścia i dobrobytu. Tajemnica loterii tkwi w Twoim imieniu. Podaj imię, datę urodzenia, kilka włosów dla kontaktu oraz fotografię o ile posiadasz, a powiem Ci kiedy, i czy wogóle wygrasz. Przepowiednie, wskazówki, horyzonty, życiowe, miłosne, kradzieże, zakopane skarby, odnalezienie zaginionych osób, stanowią tajemnicę Twojego szczęścia. Nadeslij jeden złoty na portfel. Pełną listę horoskopów nie wysyłam. Poradnia Życia Jasnawidza Prof. Dżami Kraków, Wielkopole 3.

PRZYCHODNIA

LECZNICZA

chorób wenerycznych i skór. „Pomoc”

została przeniesiona

Sosnowiec, ul. 3-go Maja 31.

Czynna: 11-1 i 5-8 pp., w święta 11-1

— Wizyta 5 złotych. —

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE

DYPLOMOWANA nauczycielka udziela lekcji języka hiszpańskiego i francuskiego. Oferty „Expres” pod „Leczenie”.

POSADY I PRACE

POTRZEBNY ślusarz samodzielny na roboty konstrukcyjne - budowlane. Wiadomość w administracji.

KUPNO I SPRZEDAŻ

DO sprzedania domek parterowy z ogródkiem. Wiadomość Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 75.

Okazyjnie

tanio można nabyć piękne nowoczesne fotomony, kozetki, tapczany oraz przyjmuję reperacje i przerobki, Zakład Tapicerski J. Malinowskiego, Sosnowiec, Mariacka 7.

ZGUBIONE DOKUMENTY

ZIĘTEK KONSTANTY zgubił książkę wojskową wydaną przez PKU. Będzin.

Na zdjęciu naszym niedawno zbudowana kolejka linowa w skalistych górach obok Rio-de-Janeiro.